

Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje

Direktionen Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje

§118

Dnr KSON 2022-477

Budget 2023 och Verksamhetsplan 2023-2025

Sammanfattning av ärendet

Föredragning i ärendet ekonomichef Ulrika Lindberg.

"I kommunalförbund med förbundsledning ska det sammanträde vid vilket budgeten fastställs vara offentligt", enligt kommunallagen (9 kap, 10 §). Vidare kräver samma lag att budgeten ska "fastställas före december månads utgång" (10 kap 11 §). Enligt förbundsordningen för Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje (KSON) syftar "budgetprocess och verksamhetsplanering [...] till att skapa enighet hos parterna om respektive parts årliga bidrag till kommunalförbundet...". KSON ansvarar därvid för att "dess budget-, boksluts- och verksamhetsplaneringsprocess är i överensstämmelse med ordinarie budget-, boksluts- och verksamhetsprocesser hos respektive medlem" och för att "upprätta underlag till budget för förbundets verksamhet för nästföljande år" samt "en plan för ekonomin under den kommande treårsperioden" (§ 15).

Beslut

Direktionen för Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje beslutar att anta förvaltningens förslag till budget 2023 och verksamhetsplan 2023–2025 under förutsättning att respektive medlems fullmäktige beslutar att tillföra förväntade medlemsbidrag.

Protokollsanteckning

Hanna Stymne Bratt (S), Sven-Inge Nylund (S), Christina Enocson Mårtensson (S), Catharina Erdtman (S) och Marcus Granström (S) lämnar protokollsanteckning enligt följande:

"Den nya Mittenkoalitionen i Region Stockholm bestående av Socialdemokraterna, Centerpartiet och Miljöpartiet de Gröna har i regionens budget för 2023 höjt medlemsbidraget till KSON med 5,5%. De senaste åren har medlemsbidraget ökat med 2,5% per år. Det är alltså en markant höjning, och innebär ett oerhört välbehövt tillskott till Norrtäljebornas vård. Vården och omsorgen i vår kommun har under många år varit underfinansierad, men den nya budgeten i Region Stockholm – som läggs i en ekonomiskt utmanande tid – innebär en helt nödvändig riktningförändring för vården.

Samma riktningförändring kan vi dessvärre inte se i Norrtälje kommun. Den allt äldre befolkningen i Norrtälje kommun ställer krav på ökade resurser till äldreomsorgen. Det hade krävt ett högre medlemsbidrag från högerstyret i Norrtälje än det som budgeterats för 2023.

Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje

Direktionen Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje

Socialdemokraterna i Norrtälje kommun lägger 2023 fram en oppositionsbudget som, likt de senaste åren, prioriterar mer resurser till skolan och äldreomsorgen – något som hade varit helt nödvändigt för att undvika ännu större underskott i KSON 2023."

Catarina Wahlgren (V) och Jessica Hilwëyn (V) protokollsanteckning enligt följande:

"Norrtäljemodellen utgör en viktig del av Region Stockholms vårdstruktur. Det är viktigt att Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje (KSON) ges tillräckliga resurser från medlemmarna Norrtälje kommun och Region Stockholm för att bedriva vård och omsorg för Norrtälje kommuns invånare.

Vänsterpartiet ser positivt på att samtliga partier nu verkar ha insett att den överenskommelse som gav KSON en årlig uppräknings med 2,5% inte innebär en långsiktig hållbar lösning för vård och omsorg i Norrtälje kommun. Både kommun och region har för 2023 gjort större uppräknings. Det är mycket bra. Samtidigt ger medlemsbidragen fortfarande inte tillräckliga resurser för att ge vårdgivarna jämlika förutsättningar som de får i övriga regionen.

Därför anser Vänsterpartiet att kommunalförbundet ska driva på för att omgående omförhandla överenskommelsen som finns mellan kommun, region och KSON och i den nya överenskommelsen inte låsa fast uppräknings av medlemsbidrag, men också vara tydlig avseende statsbidrag som riktas till KSON:s verksamhetsområden. Redan innan en ny överenskommelse är på plats anser Vänsterpartiet att ansvaret för läkemedelsförmånen helt ska tas över av Hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSF). Läkemedelsförmånen är ett statligt bidrag som syftar till att ersätta regionerna för läkemedelsutgifter. Det statliga bidraget ämnar gå jämnt upp och det finns system för hur överskott respektive underskott ska hanteras. Bidraget fördelas utefter en behovstrappa baserad på invånarnas ålder samt en solidaritetsprincip som gör att särskilt läkemedelkrävande fall kompenseras extra för. Som det ser ut idag går Region Stockholm med överskott på läkemedelsförmånen samtidigt som KSON gör stora underskott. Bidraget fördelas från HSF till KSON baserat på Norrtälje kommuns andel av befolkningen, vilket inte tar hänsyn till behovstrappan eller solidaritetsprincipen och därför är i strid med syftet med bidraget. Detta bör snarast redas ut och få positiva effekter för KSON:s ekonomi.

Befolkningen i Norrtälje kommun är äldre och sjukare än i regionen i övrigt. Till detta kommer geografiska faktorer som gör att det inte går att bedriva vård med samma förutsättningar som i Stockholms innerstad. Vi behöver kunna säkra att det finns tillgänglig vård även på landsbygden och i skärgården. Av den anledningen måste ersättningen för perifera vårdcentraler och annan nära vård ses över och justeras. Vänsterpartiet ser positivt på att återuppta Norrtäljemodellen2.0 i Hallstavik och även få till försöket med mobil röntgen.

Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje

Direktionen Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje

Vi ser också fram emot den mobila mammografibuss som Norrtälje kommun lovat ställa upp med och hoppas att vi tillsammans kan ligga på Region Stockholm och dess tre bröstcancercentra om att finansiera driften av denna.

Norrtälje sjukhus har den lägsta ersättningen av samtliga akutsjukhus i Sverige. Det är inte rimligt. Dessutom får sjukhuset inte samma möjligheter att yttra sig om budgetförslag som kommer från Region Stockholm. Norrtälje sjukhus är en del av Region Stockholms sjukhusutbud och ska på ett bättre sätt vävas in och utnyttjas av fler invånare i regionen.

I Region Stockholm pågår just nu en stor omorganisation av barn och ungdomspsykiatri. Det finns bra och dåliga förändringar i den omorganisationen. För oss i Vänsterpartiet är det viktigt att första linjens psykiatri, elevhälsan, socialtjänsten och BUP kan bilda en helhet med låga trösklar för barn och unga med psykisk ohälsa. Vi föreslår att Norrtäljemodellen nu tar möjligheten att utveckla en egen modell på samma sätt som man gjort för äldre med hemtjänst/hemsjukvård. En sådan modell skulle kunna innehålla mottagnings/vårdlotsar samt mobila team för att arbeta med till exempel problematisk skolfrånvaro.

Barn och unga med psykisk ohälsa eller npf-diagnoser bör också vara en grupp som prioriteras när invånarna ska få tillgång till fasta läkarkontakter i primärvården."

Beslut skickas till

Region Stockholm (registrator.rlk@regionstockholm.se)
Norrtälje kommun (kommunstyrelsen@norrtalje.se)

Budget 2023 och verksamhetsplan 2023-2025 för Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje

Organisationsnummer:
222000-1891

Dnr: KSON 2022-477

Innehåll

Sammanfattning.....	3
1. Inledning	4
1.1 Väsentliga händelser.....	4
1.2 Framtida utmaningar	4
2. Budgetförutsättningar	5
2.1 Demografi.....	5
2.2 Ohälsotal med mera.....	7
2.3 Intäkts- och kostnadsutveckling	7
2.4 Balanskrav	11
3. Verksamhet och ekonomi	11
3.1 Primärvård.....	12
3.2 Specialiserad vård.....	13
3.3 Ordinärt boende	14
3.4 Särskilda boendeformer	15
3.5 Kommunalförbundets förvaltning	16
3.6 Tiohundra AB	17
3.7 Investeringsbehov	18
3.8 Förslag på möjliga effektiviseringar.....	19
4. Mål och indikatorer	20
4.1 God kvalitet i sammanhållen vård och omsorg	21
4.2 Tillgänglighet för individen.....	21
4.3 Hälsöfrämjande och förebyggande insatser.....	22
4.4 Innovativa samarbeten som ger samordnings- och effektivitetsvinster.....	22
4.5 God ekonomisk hushållning	23
5. Utvecklingsområden	24
5.1 Samverkan med medlemmarna	24
5.2 Stärkt styrning	24
5.3 Sammanhållen vård och omsorg	24
5.4 Strategiska planer	25
5.5 Digitaliseringsdriven utveckling	25
5.6 Hälsöfrämjande och förebyggande arbete	26
5.7 Kompetensförsörjning	26

Sammanfattning

Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje (KSON) ansvarar för sammanhållen vård och omsorg till invånarna i Norrtälje kommun. Förbundet äger också Tiohundra AB. Förbundsmedlemmar är Region Stockholm och Norrtälje kommun, som finansierar verksamheten huvudsakligen genom medlemsbidrag och med vidareförmedlade statsbidrag.

Andelen invånare i Norrtälje kommun i behov av hälso-, sjukvård och omsorg växer under planeringsperioden, från en nivå som redan är högre jämfört med länet i övrigt. Befolkningen i Norrtälje kommun väntas öka med 2,4 procent i genomsnitt under åren 2023-2025, där andelen 65 år och äldre kommer att vara närmare 28 procent 2025. Till detta kommer dels stigande priser och löner, som av Sveriges kommuner och regioner (SKR) prognosticeras till 6,5 procent 2023, dels kraftigt ökade pensionskostnader inom den offentligt drivna vården och omsorgen.

Inför 2023 prognostiseras befolkningen i Norrtälje kommun öka med 2,2 procent och pris- och löneutvecklingen med 6,5 procent, vilket innebär en kostnadsutveckling om totalt 8,7 procent 2023. Med nuvarande förslag till medlemsfinansiering har kommunalförbundet ett effektiviseringskrav på 73,7 mnkr 2023 (2,3 %). Kommunalförbundet arbetar löpande med att effektivisera och utveckla verksamheten. De uppräkningsavtal som budgeterats för 2023 avser primär- och specialiserad vård enligt regionens budgetförslag samt enstaka indexreglerade omsorgsavtal och direktupphandlade omsorgsinsatser.

Norrtälje kommuns medlemsbidrag väntas höjas med 51,4 mnkr till 1 292,1 mnkr 2023 (+4,1 %), inklusive ersättning för vissa ökade kostnader för pensionsåtaganden samt 1,0 mnkr för anhörigstöd. Kommunalförbundets omsorgsvolymer har varit låga under pandemiåren 2020-2021, men sedan slutet av 2022 ökar volymerna i takt med befolkningsökningen. Väntade volymer 2023 innebär ett beräknat underskott om 47,6 mnkr. De omfattande volymbehoven innebär att kommunalförbundet inte har budgeterat för uppräkningsavtal av ersättningar till utförare. En del av underskottet beror på att det nuvarande beståndet av boenden som kommunen ansvarar för att tillhandahålla, inte täcker behoven fullt ut. Kommunalförbundet behöver därmed köpa dyrare platser externt.

Region Stockholm väntas höja medlemsbidraget inför 2023 med 97,6 mnkr till 1 862 mnkr (+5,5 %), exklusive ökade kostnader för pensionsåtaganden och särskilda satsningar. Trots det höjda bidraget beräknas ett underskott om 26,1 mnkr för 2023, huvudsakligen beroende på kostnader som Region Stockholm belastar kommunalförbundet med (som direktionen inte råder över) såsom norrtäljebornas läkemedelsförmån och behov av specialiserad vård. Direktionen har uppmärksammat Region Stockholm på frågan om ansvaret för läkemedelsförmånen gällande att den bör återgå till regionen, 2022-09-21, § 79.

Kommunalförbundet visar fortsatt goda resultat inom omsorgen, bland annat i Socialstyrelsens öppna jämförelser. I SPF Seniorernas hemtjänstindex 2022 rankas Norrtälje kommun på fjärde plats i Stockholms län (33:e plats i landet). Kommunalförbundet tillhandahåller också hälso- och sjukvård av god kvalitet och hög tillgänglighet.

1. Inledning

Fullmäktige i Region Stockholm och Norrtälje kommun är medlemmar i Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje (KSON) och styr förbundet genom en gemensamt beslutad förbundsordning. Där anges vilka angelägenheter som medlemmarna överlämnat till förbundet - i korthet att ansvara för hälso-, sjukvård och omsorg till invånarna i Norrtälje kommun, inklusive hälsofrämjande och förebyggande insatser. Kommunalförbundets direktion svarar för den politiska styrningen. Kommunalförbundet äger också samtliga aktier i Tiohundra AB, som bedriver vård- och omsorg på uppdrag av förbundet. Direktionen styr verksamheten huvudsakligen genom avtal med vård- och omsorgsgivare, i vissa fall i samarbete med Region Stockholms hälso- och sjukvårdsnämnd (HSN). Även Tiohundra AB styrs på detta sätt (se även avsnitt 3.6).

1.1 Väsentliga händelser

I februari 2022 utökade Ryssland sin invasion av Ukraina, som inletts åtta år tidigare. Eventuella effekter för vård och omsorg i Norrtälje bevakas av förvaltningen, men det har hitintills inte uppstått behov av särskild krisantering. Kriget har dock medfört inflation och ökad risk för cyberattacker. De generella svårigheterna att bemanna särskilt inom legitimationsyrken, tillsammans med stigande inflation, tynger förbundets samtliga vård- och omsorgsgivare.

Arbetet med it- och driftsäkerhet har intensifierats. Kommunalförbundets förvaltning arbetar också vidare med ökad krisberedskap och förbättrad kontinuitetsplanering tillsammans med Norrtälje kommun och Region Stockholm. Tiohundra AB uppdaterar också sina planer och rutiner.

Kommunalförbundet visar fortsatt goda resultat i Socialstyrelsens öppna jämförelser 2022 – Vad tycker de äldre om äldreomsorgen? Av årets undersökning framgår att 81 procent är nöjda eller mycket nöjda med sitt äldreboende i Norrtälje kommun och motsvarande utfall inom hemtjänsten är 91 procent. 89 procent uppger att de inte har avstått från sina insatser på grund av corona-pandemin. I SPF Seniorernas hemtjänstindex 2022 rankas Norrtälje kommun på fjärde plats i Stockholms län (33:e plats i landet). Inom hälso- och sjukvården redovisas fortsatt god kvalitet och hög tillgänglighet (se avsnitt 4).

1.2 Framtida utmaningar

Andelen invånare i Norrtälje kommun i behov av hälso-, sjukvård och omsorg växer under planeringsperioden, från en nivå som redan är högre jämfört med länet i övrigt. Befolkningen i Norrtälje kommun väntas öka med 2,4 procent i genomsnitt under åren 2023-2025, där andelen 65 år och äldre kommer att vara närmare 28 procent 2025. Enligt Socialstyrelsen är det äldre personer som är i behov av och konsumerar mest hälso-, sjukvård och omsorg (se vidare avsnitt 2.1).

Sveriges kommuner och regioners (SKR:s) prognos 2022-10-20 för landstingsprisindex (LPIK) och prisindex för kommunal verksamhet (PKV) beräknas ge en sammanvägd pris- och löneutveckling för kommunalförbundet med i snitt 3,9 procent per år under åren 2023-2025 (se vidare avsnitt 2.3).

Inför 2023 prognostiseras befolkningen i Norrtälje kommun öka med 2,2 procent och pris- och löneutvecklingen med 6,5 procent, vilket innebär en kostnadsutveckling om totalt 8,7 procent 2023. I Region Stockholms förslag till budget 2023 väntas kommunalförbundet erhålla 1 862 mnkr, vilket är 5,5 procent mer än 2022. Från Norrtälje kommun antas förbundet erhålla 1 292,1 mnkr 2023, vilket är 4,1 procent mer än 2022. Sammantaget innebär detta ett effektiviseringskrav på 2,3 procent eller 73,7 mnkr 2023 för kommunalförbundet. De uppräkningskrav av ersättningar till kommunalförbundets vård- och omsorgsgivare

som budgeterats för 2023 avser dels primär- och specialiserad vård, enligt regionens budgetförslag, dels enstaka indexreglerade omsorgsavtal och direktupphandlade omsorgsinsatser.

Utöver volym- och prisökningar ökar även kraven på att hantera fler och större samhällsstörningar och kriser. För att långsiktigt hantera invånarnas behov behövs upprustning och ombyggnad av Norrtälje sjukhus, fler omsorgsboenden samt innovativa satsningar i välfärdstekniker och kompetensförsörjning.

2. Budgetförutsättningar

Befolkning i Norrtälje kommun har större vård- och omsorgsbehov jämfört med Stockholms län i övrigt genom högre ohälsotal, lägre utbildningsnivå, en högre och växande andel äldre samt många sommargäster. Förutsättningarna i Norrtälje kommun skiljer sig därmed jämfört med Stockholms län i övrigt.

Norrtälje kommun utgör en tredjedel av länets yta (32 %), men huserar endast 2,7 procent av dess befolkning (SCB 2021-12-31). Omkring en tredjedel bor i Norrtälje stad medan närmare hälften bor utanför någon av kommunens tätorter. Utbildningsnivån i kommunen är generellt lägre än i länet i övrigt, med en större andel som arbetar inom vård och omsorg.

Det finns drygt 25 500 fritidshus i Norrtälje kommun, varav cirka 4 000 är belägna på någon av kommunens 13 000 öar, flera utan landförbindelse. Resterande fritidshus ligger kustnära och på landsbygden. Att tillhandahålla hälso-, sjukvård och omsorg i ett glest befolkat område med många öar och sommargäster innebär speciella förutsättningar och utmaningar, jämfört med i länet i övrigt.

2.1 Demografi

Norrtälje kommun gör egna befolkningsprognoser som används av kommunalförbundet i plan- och budgetarbetet. Kommunens prognos visar en högre ökningstakt än Statistiska centralbyråns (SCB:s), vilket bland annat beror på att hänsyn tagits till planerat bostadsbyggande. Antalet invånare väntas öka med i genomsnitt 2,4 procent per år under åren 2023-2025, där andelen 65 år och äldre närmar sig 28 procent 2025. Mellan 2022 och 2023 prognostiseras invånare 65 och äldre öka med 2,8 procent. Inför 2024 prognostiseras denna åldersgrupp öka med ytterligare 3,2 procent.

Tabell 2.1

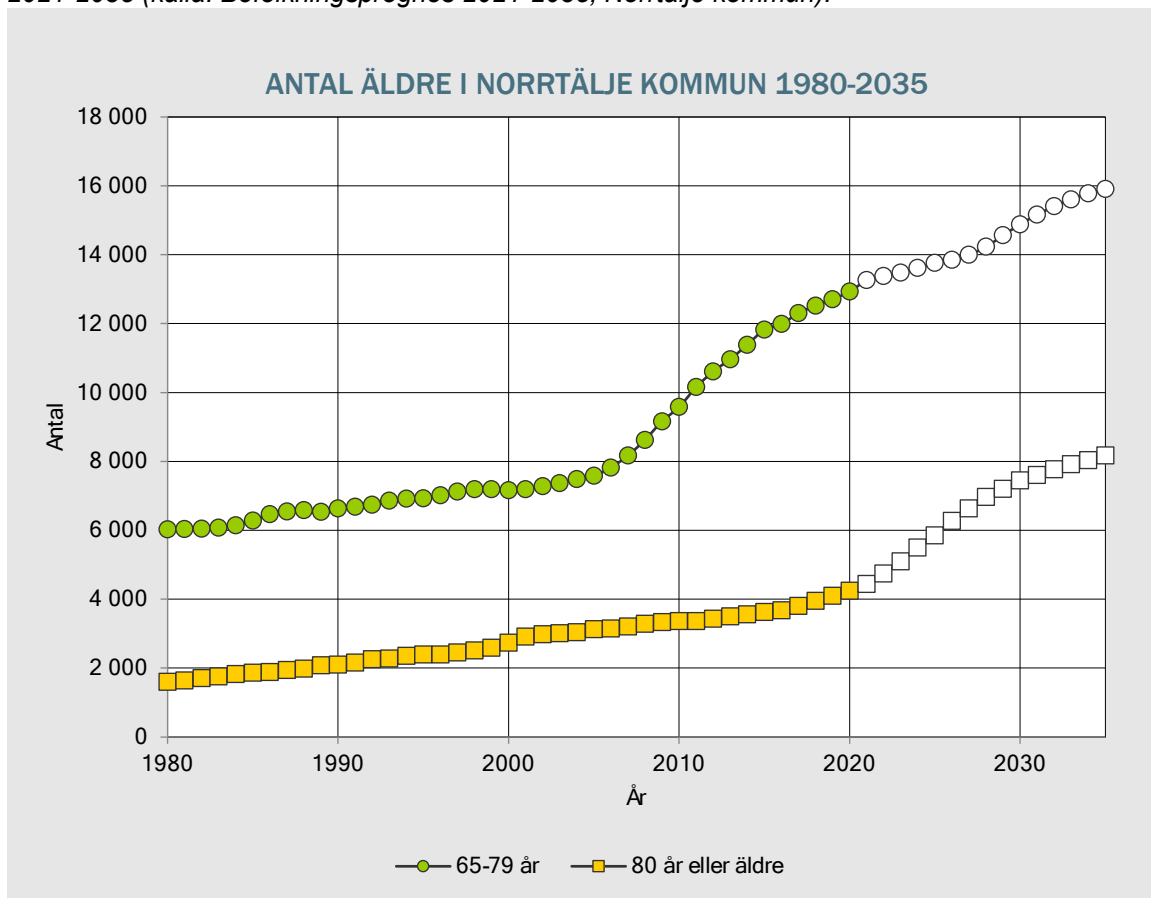
Befolkningen i Norrtälje kommun, per åldersgrupp (källa: Befolkningsprognos 2021-2035, Norrtälje kommun).

Befolkning i Norrtälje kommun, per åldersgrupp	Utfall 2021	Prognos 2022	Prognos 2023	Prognos 2024	Prognos 2025
0-18	12 461	12 684	12 939	13 314	13 596
19-64	34 617	35 101	35 759	36 764	37 487
65-79	13 258	13 411	13 546	13 730	13 899
80-	4 426	4 730	5 102	5 511	5 876
Antal invånare totalt	64 762	65 926	67 346	69 319	70 857
<i>Befolkningsökning per år totalt</i>	-	1,8%	2,2%	2,9%	2,2%
<i>Andel 65-</i>	27,3%	27,5%	27,7%	27,8%	27,9%

<i>Befolkningsökning per år, 65-</i>	-	2,6%	2,8%	3,2%	2,8%
--	---	------	------	------	------

Diagram 2.1

Historisk utveckling av antalet äldre i åldrarna 65 år och uppåt 1980-2020 samt prognostiserat antal 2021-2035 (källa: Befolkningsprognos 2021-2035, Norrtälje kommun).

I den långsiktiga plan till 2031 som direktionen beslutade om 2021-05-19, § 70, antas att antalet invånare i Norrtälje kommun ökar med 24,8 procent mellan 2019 och 2031. Befolkningsstrukturen väntas samtidigt förändras, där andelen invånare 80 år och äldre beräknas öka till 10 procent. Då det inte finns något som talar för att nettokostnaderna för vård och omsorg, som domineras av personalkostnader, kommer att avvika från rikssnittet, innebär detta stora krav på finansiering från medlemmarna för betydande volymökningar inom kommunalförbundets verksamhetsområden.

Äldre personer har störst behov av vård och omsorg. Av norrtäljebornas konsumtion av specialiserad vård i Region Stockholm 2021 gjordes 48 procent av slutenvårdstillfällena och 50 procent av öppenvårdsbesöken av invånare 65 år och äldre. Vid Norrtälje sjukhus var andelen ännu högre, där 74 procent av vårdtillfällena och 54 procent av besöken konsumerades av patienter 65 år och äldre.

Nya mittenkollationen i Region Stockholm avser att se över vårdvalen. Den nyinrättade primärvårdsnämnden uppdras enligt uppgift från HSF att ta fram en omställningsplan för att revidera och avskaffa vårdval, vilket kan komma få bäring på kommunalförbundet under planeringsperioden. Förvaltningen behöver som följd följa utvecklingen så att avtalsrevideringar går i takt med HSF eller avvaktas med.

Förvaltningen avser att följa hälso-och sjukvårdsförvaltningens uppföljning av reformen att inkludera utökade insatser för barn och ungas psykiska hälsa 0-17 år i HLM uppdraget och beakta slutsatserna i sitt förslag på lösning i Norrtälje.

2.2 Ohälsotal med mera

Försäkringskassans ohälsotal för Norrtälje kommun är fortsatt höga, jämfört med Stockholms län. I augusti 2022 var antalet sjukdagar för norrtäljeborna i snitt 27,4, att jämföra med länets 16,9. Särskilt ohälsotalen för kvinnor i åldern 20-29 sticker ut, där det i Norrtälje kommun är dubbelt så hög frånvaro som i länet.

Tabell 2.2 A och B

Antal nettodagar med sjukpenning och sjuk- och aktivitetsersättning per individ som omfattas av den svenska socialförsäkringen efter kön och ålder i augusti 2021 och 2022 (källa: Försäkringskassan).

Ohälsotal per åldersgrupp i augusti 2021	Norrtälje kommun			Stockholms län		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
16-19 år	2,2	2,2	2,2	1,4	1,6	1,5
20-29 år	22,5	19,9	21,1	10,5	9,9	10,2
30-39 år	23,1	16,1	19,5	13,1	9,0	11,0
40-49 år	28,4	16,2	22,2	18,2	11,2	14,6
50-59 år	44,7	27,2	35,8	32,2	21,9	27,0
60-64 år	58,2	45,1	51,8	52,2	38,6	45,4
Total	32,4	21,9	27,0	20,0	14,1	17,1

Ohälsotal per åldersgrupp i augusti 2022	Norrtälje kommun			Stockholms län		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
16-19 år	2,1	2,3	2,2	1,3	1,5	1,4
20-29 år	22,4	19,5	20,8	10,5	10,1	10,3
30-39 år	22,7	17,3	19,9	13,2	9,3	11,2
40-49 år	28,4	17,2	22,7	18,2	11,2	14,6
50-59 år	45,8	27,5	36,6	31,5	20,9	26,2
60-64 år	59,7	44,2	60,0	50,8	36,7	43,8
Total	32,8	22,3	27,4	19,9	13,9	16,9

Enligt Region Stockholm var det psykiatriska vårdutnyttjandet bland barn och ungdomar 0-17 år och vuxna personer 18 år och äldre högre i Norrtälje kommun än i länet i övrigt åren 2019-2021. Läkemedelsförskrivning och uthämtning av läkemedlen var också genomgående högre än i länet för målgruppen 18 år och äldre. Inom målgruppen 65 år och äldre hämtade nära dubbelt så många kvinnor som män ut antidepressiva, lugnande eller sömnmedel.

Av invånarna i Norrtälje kommun hade 30 procent eftergymnasial utbildning 2020, att jämföra med 50 procent i Stockholms län (källa: SCB). Livsvillkor, levnadsvanor och andra förhållanden som påverkar hälsan förbättras gradvis med stigande utbildningsnivå, enligt Folkhälsomyndigheten.

De två största arbetsgivarna i Norrtälje kommun är Tiohundra AB och Norrtälje kommun. Arbetsmiljöverket konstaterar generellt en ohälsosam arbetsbelastning i kvinnodominerade sektorer såsom vård och omsorg, vilka är vanligare sysslor i Norrtälje kommun än i länet i övrigt.

2.3 Intäkts- och kostnadsutveckling

För 2023 beräknas kommunalförbundets medlemsbidrag uppgå till 3 154,1 mnkr, exklusive ersättning för ökade pensionskostnader och särskilda satsningar, vilket är en ökning med 149,0 mnkr jämfört med 2022.

Tabell 2.3B

Medlemmarnas bidrag till KSON, exklusive vissa ökade pensionskostnader, särskilda satsningar och statsbidrag.

Medlemmarnas bidrag till KSON, exklusive statsbidrag (mnkr).	Beslut 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Region Stockholm	1 764,4	1 862,0	1 990,0	2 151,0
Norrtälje kommun	1 240,7	1 292,1	1 330,9	1 361,6
Summa medlemsbidrag	3 005,1	3 154,1	3 320,9	3 512,6

Till detta kommer de statsbidrag som medlemmarna vidareförmedlar.

För 2023 är utgångspunkten att förbundet erhåller 2,1 procent av de statsbidrag som tilldelas regionens hälso- och sjukvårdsnämnd (HSN), vilket motsvarar 48,0 mnkr. Norrtälje kommuns befolkningsandel i Stockholms län är 2,7 procent, men då vissa av regionens statsbidrag avser verksamheter som inte bedrivs av förbundet beräknas andelen till denna lägre nivå.

Statsbidraget för att säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer har tidigare ingått i medlemsbidraget från Norrtälje kommun. Under 2023 kommer det att vara möjligt för kommunalförbundet att söka det, vilket i så fall innebär ökade intäkter men också ökade kostnader i motsvarande grad då det möjliggör satsningar hos utförarna. Medlen får användas utifrån lokala behov i syfte att möjliggöra förbättringar och utveckla verksamheten. Exempel på utvecklingsområden kan vara:

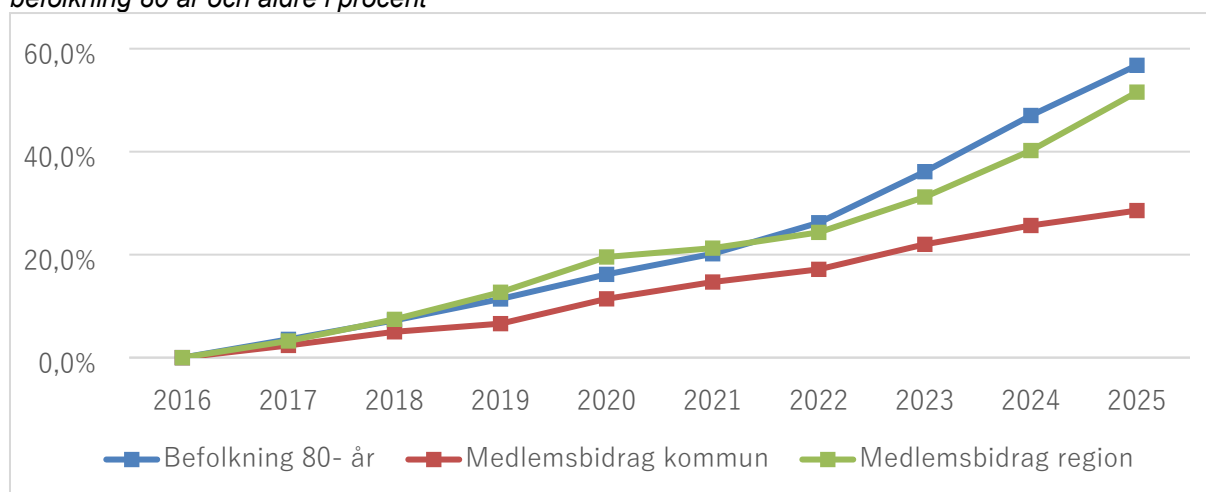
- förbättrad arbetsmiljö och arbetsvillkor
- kompetensutveckling
- arbete för personcentrerad vård och omsorg av personer med demenssjukdom
- motverka ensamhet bland äldre
- öka personalkontinuiteten
- förbättra samverkan mellan socialtjänst och den kommunala och regionala hälso- och sjukvården
- förebygga smittspridning
- utveckla stöd till anhörigvårdare
- utveckla informationssäkerheten och våldfärdstekniken inom äldreomsorgen

Regeringen har aviserat satsningar som väntas generera statliga stimulansmedel till regioner och kommuner under planeringsperioden. För att nämna några: fortsatt utveckling av primärvård i glesbygd, förebygga och bryta ofrivillig ensamhet och psykiatri och suicidprevention.

Befolkningsandelen i Norrtälje kommun för de som är 80 år och äldre ökar kraftigt i relation till medlemmarnas bidrag under planeringsperioden 2023-2025.

Diagram 2.3A

Utvecklingen av medlemmarnas bidrag i procent jämfört med utvecklingen av Norrtälje kommuns befolkning 80 år och äldre i procent

Utöver de volymökningar som befolkningstillväxten innebär (se avsnitt 2.1) tillkommer pris- och löneutveckling. Sveriges kommuner och regioner (SKR) gör prognoser för detta, dels för landstingsprisindex med kvalitetsjusterade löner för regioner (LPIK) dels för prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Kommunalförbundet använder båda dessa index, viktade utifrån medlemmarnas finansiering.

Tabell 2.3A

Sveriges kommuner och regioners (SKR) prognoser 2022-10-20 för Landstingsprisindex med kvalitetsjusterade löner för regioner (LPIK), exklusive läkemedel och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV).

Prognoser för pris- och löneutveckling (procent)	Prognos 2022	Prognos 2023	Prognos 2024	Prognos 2025
LPIK (59,0%)	3,5%	6,8%	5,1%	1,0%
PKV (41,0%)	3,7%	6,0%	3,7%	0,7%
KSON (sammanvägt index)	3,6%	6,5%	4,5%	0,8%

Kommunalförbundets kostnader (exklusive ökade pensionskostnader och särskilda satsningar) har dels beräknats utifrån volymutvecklingen i befolkningen dels med uppräknings av ersättningar till vård- och omsorgsgivare inom primär- och specialiserad vård samt för indexreglerade omsorgsavtal och direktupphandlade omsorgsinsatser. För 2023 budgeteras kommunalförbundets nettokostnader till 3 275,8 mnkr, vilket är en ökning med 168,1 mnkr jämfört med årsprognosen för 2022. Jämfört med medlemsbidragen 2023 om 3 154,1 mnkr innebär detta ett sammantaget effektiviseringskrav om 73,7 mnkr för 2023.

Tabell 2.4C

Kommunalförbundets medlemsbidrag och nettokostnader per verksamhetsområde i miljoner kronor – utfall 2021, budget och prognos 2022 och plan 2023-2025.

Medlems-, statsbidrag och nettokostnader per verksamhetsområde (mnkr)	Utfall 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Medlemsbidrag Region Stockholm	1 721,0	1 764,4	1 764,4	1 862,0	1 990,0	2 151,0
Medlemsbidrag Norrtälje kommun	1 214,6	1 240,7	1 240,7	1 292,1	1 330,9	1 361,6
Statsbidrag	49,3	48,0	68,8	48,0	48,0	48,0
Summa intäkter	2 984,9	3 053,1	3 073,9	3 202,1	3 368,9	3 560,6
Primärvård	593,7	585,3	610,3	632,8	661,8	701,0
Specialiserad vård	1 190,8	1 207,8	1 231,9	1 276,3	1 342,7	1 435,8
Ordinärt boende	380,6	391,6	395,8	419,0	436,6	455,1
Särskilda boendeformer	755,7	790,7	790,7	856,0	911,2	950,7
Förvaltning	69,9	77,7	79,0	91,7	94,0	96,3
<i>Varav kommunal förvaltning</i>	<i>35,3</i>	<i>43,2</i>	<i>43,2</i>	<i>45,7</i>	<i>46,9</i>	<i>48,0</i>
Summa nettokostnader	-2 990,7	-3 053,1	-3 107,7	-3 275,8	-3 446,3	-3 638,9
<i>Ytterligare effektiviseringsåtgärder i de regionala verksamheterna</i>				-26,1	0,0	0,0
<i>Ytterligare effektiviseringsåtgärder i de kommunala verksamheterna</i>				-47,6	-83,2	-112,1
Resultat	-5,8	0,0	-33,8	0,0	5,8	33,8
Återställande - tidigare underskott	0,0	37,1	77,0	0,0*	-5,8	-33,8
<i>Varav Region Stockholm</i>		<i>23,2</i>	<i>67,1</i>		<i>5,8</i>	<i>33,8</i>
<i>Varav Norrtälje kommun</i>		<i>13,7</i>	<i>9,9</i>			
Resultat efter återställande	-5,8	37,1	43,2	0,0	0,0	0,0

*2019 och 2020 års underskott återställs 2022, därav ingen återställning 2023

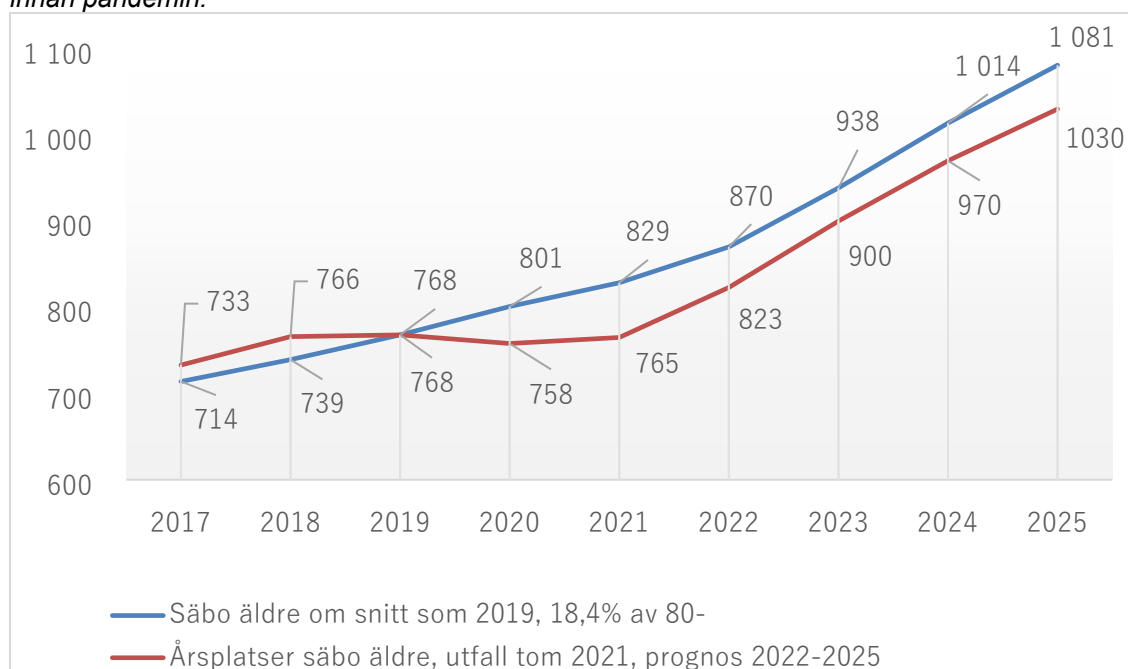
Från och med 2023 gäller ett nytt pensionsavtal för anställda inom kommuner och regioner, enligt överenskommelse mellan Sveriges Kommuner och Regioner, Sobona, kommunala företagens arbetsgivarorganisation samt fackliga organisationer. Kommunalförbundet och Tiohundra AB är medlemmar i Sobona. Avtalet kallas AKAP-KR (avgiftsbestämd kollektivavtalad pension, kommuner och regioner) och innebär högre pensionsavsättningar, då pensionssystem övergår från förmåns- till avgiftsbestämt. Genom avtalet väntas förbundets kostnader öka betydligt över medlemmarnas finansiering för 2023 och 2024. Enligt Region

Stockholms budgetförslag för 2023 kommer kommunalförbundets berörda hälso- och sjukvårdsverksamheter att kompenseras för detta utöver medlemsbidraget. Hur Norrtälje kommun kommer att hantera detta vad avser berörda omsorgsverksamheter är inte känt i skrivande stund, förutom vad avser delar av förvaltningens ökade pensionskostnader.

För 2019 utgjorde antalet nyttjade årsplatser i särskilt boende för äldre 18,4 procent av antalet invånare 80 år och äldre. Under pandemiåren 2020-2021 föll nyttjandet inom särskilt boende för äldre, men ökar nu åter i takt med befolkningsprognos för invånare 80 år och äldre, om än på en något lägre nivå.

Diagram 2.3B

Antal årsplatser på särskilt boende äldre, utfall jämfört med platser om man haft samma nivåer som innan pandemin.

Respektive verksamhet redovisas närmare i avsnitt 3.

2.4 Balanskrav

Kommunalförbundets underskott från 2019 om 37,1 mnkr och 2020 om 40,1 mnkr väntas återställas av medlemmarna under 2022. Underskottet 2021 om 5,8 mnkr ska återställas senast 2024 av kommunalförbundet. För 2022 prognosticeras ett underskott om 33,8 mnkr, som måste återställas senast 2025.

Tabell 2.5

Balanskrav per år - kommunalförbundets ekonomiska resultat 2019-2025 samt återställande av dessa.

Balanskrav per år (mnkr)	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Prognos 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Årets resultat	-37,1	-40,1	-5,8	-33,8	0,0	5,8	33,8
Varav Region Stockholm	-23,2	-43,9	-34,5	-40,3			
Varav Norrtälje kommun	-13,7	3,8	28,7	6,5			
Återställande av 2019 senast år 2022				37,0			
Återställande av 2020 senast år 2023				40,0	0,0		
Återställande av 2021 senast år 2024*						-5,8	
Återställande av 2022 senast år 2025*							-33,8
Summa	-37,1	-40,1	-5,8	43,2	0,0	0,0	0,0

* Underskott från och med 2021 ska återställas av KSON.

3. Verksamhet och ekonomi

Kommunalförbundet har utifrån förbundsordningen, delat in uppgiften i fyra verksamhetsområden enligt följande, beroende på tillämpade ansvarsförhållanden gentemot medlemmarna:

- Primärvård, där kommunalförbundet har produktionsansvar inom Norrtälje kommun,
- Specialiserad vård, där befolkningsansvar tillämpas och utbudet i Norrtälje kommun samordnas med Region Stockholm,
- Ordinärt boende, där förbundet har befolknings- och produktionsansvar (vistelsebegreppet) och
- Särskilda boendeformer, där befolkningsansvar tillämpas, men där utbudet är beroende av Norrtälje kommuns bostadsförsörjning.

3.1 Primärvård

Kommunalförbundet bekostar all produktion av primärvård inom Norrtälje kommun medan Region Stockholm bekostar densamma i övriga länet. Huvuddelen av kommunalförbundets primärvård omfattas av lagen om valfrihetssystem (LOV).

Tabell 3.1 A

Volym inom primärvården – utfall 2021, budget och prognos 2022 samt plan 2023-2025.

Besök inom primärvård i antal	Utfall 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kundval - antal besök legitimerad personal*	-	3 870	4 090	4 282	4 530	4 793
Husläkarverksamhet	150 245	153 250	141 534	144 365	147 252	150 197
Fysioterapi	16 491	16 821	18 079	18 441	18 810	19 186
Rehab	17 303	17 649	17 974	18 333	18 700	19 074
Övrigt	35 013	35 713	38 340	39 107	39 889	40 687

**Tidigare räknades timmar men från och med 2022*

räknas antal besök

De budgeterade volymuppräknarna baseras på Norrtälje kommuns befolkningsprognos. För 2023 är Care Need Index (CNI) och Adjusted Clinical Groups (ACG) i husläkaravtalet uppräknade med 25 respektive 50 kronor per listad och år, vilket motsvarar regionens uppräknings för 2023. Från 2024 är kostnaderna uppräknade med 2 procent årligen.

Tabell 3.1 B

Kommunalförbundets nettokostnader för primärvård i miljoner kronor – utfall 2021, budget och prognos 2022 samt plan för 2023-2025.

Nettokostnad, primärvård (mkr)	Utfall 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Läkemedelsförmån	223,0	212,3	239,5	252,4	257,4	262,6
Husläkarverksamhet (HLM)	197,6	201,8	202,3	204,0	215,7	231,3
Kundval	105,0	99,5	98,6	101,8	109,8	121,4
Rehab	29,2	31,1	27,9	31,6	33,5	36,5
Övrigt	38,9	40,6	42,1	43,1	45,4	49,2
Summa	593,7	585,3	610,3	632,8	661,8	701,0

Kommunalförbundets kostnader för norrtäljebornas läkemedelsförmån ökade med 17 procent mellan 2018 och 2021, vilket ska täckas av Region Stockholms medlemsbidrag. Under samma period var motsvarande kostnadsutveckling för regionen 14 procent, dock i stort finansierad av staten. Då kommunalförbundets kostnader för förmånen ökar mer än medlemsbidraget påverkar det möjligheterna att finansiera vården till nuvarande ambitionsnivå då direktionen har mycket begränsade möjligheter att påverka kostnaden för förmånen. Frågan om att ansvaret för läkemedelsförmånen bör återgå till Region Stockholm har aktualiserats av direktionen 2022-09-21, § 79.

Direktionen har gett förvaltningen i uppdrag att se över förbundets förfrågningsunderlag enligt lagen om valfrihetssystem (LOV), avseende husläkarverksamhet med läkarinsatser inom basal hemsjukvård 2022-11-09, § 109. Samtidigt ses förutsättningarna för de perifera husläkarmottagningarna över. Även förfrågningsunderlaget för kundvalet ses över, framför allt vad anser ersättningsmodellen för basal hemsjukvård och hemrehabilitering 2022-06-08, § 71.

Raden Rehab i tabell 3.1B avser fysioterapi, fotsjukvård och primärvårdsrehabilitering. Under raden Övrigt redovisas barnvårdscentral, barnmorskemottagning, logopedi och läkarinsatser i särskilt boende för äldre.

3.2 Specialiserad vård

Kommunalförbundet bekostar huvuddelen av norrtäljebornas behov av specialiserad vård inom Stockholms län. De justeringar av ersättningar som görs av Region Stockholm innebär oftast kostnadsökningar för kommunalförbundet, vilka direktionen inte kan påverka. När sådana justeringar sker riskerar gapet mellan regionens medlemsbidrag och kostnaden för vård av norrtäljebor i regionen att öka.

Tabell 3.2 A

Volymer inom specialiserad vård för norrtäljebor – utfall 2021, budget och prognos 2022 samt plan 2023-2025.

Besök i öppenvården och vårdtillfällen i slutenvården	Utfall 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Stockholm slutenvård						
Psykiatrisk Spec.vård	846	863	919	965	1 013	1 064
Somatisk Spec.vård	3 045	3 106	3 138	3 295	3 460	3 633
Summa Stockholm slutenvård	3 891	3 969	4 057	4 260	4 473	4 697
Stockholm öppenvård						
Psykiatrisk Spec.vård	7 055	7 196	6 232	6 356	6 483	6 613
Somatisk Spec.vård	36 588	36 954	34 290	34 976	35 675	36 389
Summa Stockholm öppenvård	43 643	44 150	40 522	41 332	42 158	43 002
Norrtälje slutenvård						
Somatisk Spec.vård	6 008	6 128	6 232	6 356	6 483	6 613
Summa Norrtälje slutenvård	6 008	6 128	6 232	6 356	6 483	6 613
Norrtälje öppenvård						
Psykiatrisk Spec.vård	10 248	10 453	10 364	10 572	10 783	10 999
Somatisk Spec.vård	77 360	78 907	81 552	83 183	84 847	86 544

Summa Norrtälje öppenvård	87 608	89 360	91 916	93 755	95 630	97 543
----------------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Volymuppräkningsarna inom specialiserad vård baseras på Norrtälje kommuns befolkningsprognos.

Tabell 3.2 B

Kommunalförbundets nettokostnader för specialiserad vård i miljoner kronor – utfall 2021, budget och prognos 2022 samt plan för 2023-2025.

Nettokostnad, specialiserad vård (mnkr)	Utfall 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Norrtälje sjukhus	517,5	525,5	520,6	547,0	579,7	630,3
Region Stockholms sjukhus	360,8	391,7	407,0	416,0	432,7	450,0
Vårdval Sthlm	87,9	66,5	67,1	71,9	74,8	77,8
Psykiatri	130,5	140,2	135,5	138,3	146,5	159,3
Asih	63,7	54,5	70,8	72,4	76,7	83,3
Övrigt	30,5	29,4	30,9	30,6	32,3	35,1
Summa	1 190,8	1 207,8	1 231,9	1 276,3	1 342,7	1 435,8

Ersättningen till Norrtälje sjukhus har, liksom kommunalförbundets kostnader för norrtäljebornas vård vid regionens sjukhus, räknats upp med 4,0 procent från och med 2023 enligt Region Stockholms budgetförslag. Kommunalförbundets faktiska kostnader för norrtäljebornas vård vid regionens sjukhus påverkas dock av hur regionen fördelar uppräkningsarna mellan sina sjukhus. I avtalet med Tiohundra AB om Norrtälje sjukhus anges uppräkningsen till 1,5 procent. Inför 2024 utarbetas nya sjukhusavtal, för vilka budgeterats en årlig uppräknings av ersättningarna med 2 procent årligen.

Vad gäller psykiatri ökar kostnaderna för avtalet med Region Stockholm (Stockholms läns sjukvårdsområde) om slutenvård med 3,6 procent 2023. Direktionen har gett förvaltningen i uppdrag att utarbeta förslag till specialistpsykiatrisk hemsjukvård 2021-09-15, § 113, för att möta behovet av mellanvårdform och minska återinläggningar inom psykiatrisk slutenvård (se avsnitt 5.3).

I den nationella patientenkäten om BUP, barn- och ungdomspsykiatrisk öppenvård 2022, skattas kommunalförbundets verksamhet i flera avseenden högre i jämförelse med riket och regionen, exempelvis nöjdhet i de sätt som finns att komma i kontakt med mottagningen och emotionellt stöd. BUP kan sedan 2021 erbjuda 100 procent av de sökande behandling inom 90 dagar. Det kvarstår dock att hantera köerna för utredning.

Arbete pågår i att tydliggöra processen för husläkarmottagningarna och Norrtälje kommuns elevhälsa vad gäller remissförfarande för bland annat barn och unga i behov av neuro-psykiatrisk utredning. Att ytterligare stärka samverkan kring barn och unga i behov av psykiatrisk vård planeras.

Region Stockholm planerar en översyn av villkoren inom avancerad sjukvård i hemmet (ASiH), bland annat vad avser nuvarande takkonstruktion som reglerar medelvärdtiden. Kostnaden för enskilda läkemedelspreparat torde komma att öka.

Under övrigt ingår verksamheterna rehabilitering, beroenderådgivning, förvaring av avlidna samt akutvård enligt lagen om läkarvårdsersättning (SFS 1993:1651).

3.3 Ordinärt boende

Ordinärt boende omfattar stöd och hjälp till dem som bor kvar hemma, bland annat genom insatser enligt Socialtjänstlag (SoL), Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och Lag om bostadsanpassningsbidrag (BaB).

Antal hemtjänsttimmar 2023 väntas vara 1 500 timmar fler per månad jämfört med budget 2022, baserat på befolkningsprognosen. Inom daglig verksamhet prognostiseras en ökning om cirka 30 årsplatser under 2023-2025, jämfört med 2022.

Tabell 3.3 A

Volymerna inom ordinärt boende – utfall 2021, budget och prognos 2022 samt plan 2023-2025.

Volymerna inom ordinärt boende i antal	Utfall 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Hemtjänsttimmar i tusental	464	480	485	498	527	557
Årsplatser, daglig verksamhet LSS	293	301	305	309	317	325

Volymuppräknarna från och med 2024 baseras på Norrtälje kommuns befolkningsprognos och är uppräknade med 2,5 procent årligen för alla verksamheter utom för kundvalets hemtjänst och nattpatrullerna, som räknats upp med 5,8 procent. Utöver volymökningar har inga uppräknningar av ersättningar budgeterats eftersom finansiering saknas.

Tabell 3.3 B

Kommunalförbundets nettokostnader för ordinärt boende i miljoner kronor – utfall 2021, budget och prognos 2022 samt plan för 2023-2025.

Nettokostnad, ordinärt boende (mnkr)	Utfall 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kundvalets hemtjänst	163,3	166,0	170,1	177,3	187,6	198,5
Daglig verksamhet LSS	72,2	73,6	74,8	79,1	81,0	83,1
Assistansersättning (SFB) & personlig assistans (LSS 9:2)	42,2	45,7	43,5	45,3	46,4	47,6
Nattpatrull & trygghetsjour	36,5	37,1	37,1	40,0	42,3	44,7
Turbundna resor	12,9	15,0	15,8	20,6	21,1	21,6
Övrigt	53,4	54,2	54,4	56,8	58,1	59,5
Summa	380,6	391,6	395,8	419,0	436,6	455,1

Runt fem personer har hemtjänst i skärgård utan landförbindelse och cirka 115 är ”sommargäster” (tillfällig vistelse). Som nämnts pågår en översyn av förfrågningsunderlaget för kundvalet, framför allt vad anser ersättningsmodellen (se även avsnitt 3.1).

På uppdrag av kommunstyrelsen i Norrtälje kommun etableras minst ett biståndsbedömt trygghetsboende under planeringsperioden. Kommunalförbundet har gett uppdraget till Tiohundra AB, som ansökt hos Inspektionen för vård och omsorg (IVO) om att nyttja åtta lägenheter i boendet Bergshyddan i Rimbo för detta ändamål. Utökning av biståndsbedömda trygghetsboenden och utökning av biståndsbedömt trygghetsboende både i Tiohundra AB:s regi och inom andra avtalsformer väntas ske under planeringsperioden.

Inom LSS daglig verksamhet prognostiseras en volymökning med 2,5 procent per år, vilket inkluderar höjd pensionsålder för målgruppen. Tiohundra AB har ansökt om nya tillstånd hos Inspektionen för vård och omsorg (IVO) för att bättre kunna anpassa verksamheten till mer individanpassade lösningar.

Genom en lagändring i LSS (9§2) kommer fler personer att vara berättigade till personlig assistans via Försäkringskassan. Assistansersättningen beräknas öka från 320 till 325 kronor per timme 2023.

I nattpatrull och trygghetsjour ingår också installationsgruppen där Tiohundra AB har uppdragsersättningar utan uppräknings för 2023. De ökade kostnaderna från och med 2023 avser förvaltning av digital låshantering som införts 2022.

Nuvarande avtal om turbundna resor justeras enligt Taxi-index, vilket innebär en uppräknings med 12,7 procent inför 2023. Under 2023 kommer arbetet med ny upphandling att starta, då nuvarande avtal löper ut vid årsskiftet 2023/2034.

Under övrigt ingår verksamheterna boendestöd, bostadsanpassning, dagverksamhet för äldre samt meningsfylld sysselsättning

3.4 Särskilda boendeformer

Särskilda boendeformer omfattar boende enligt Socialtjänstlag (SoL) och Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Tabell 3.4 A

Volym inom särskilda boendeformer – utfall 2021, budget och prognos 2022 samt plan 2023-2025.

Volym inom särskilda boendeformer i antal årsplatser	Utfall 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Särskilt boende för äldre	766	795	823	900	970	1 030
Boende LSS, vuxna	207	209	205	210	215	220
Boende LSS, barn och unga	9	13	11	13	14	15
Särskilt/annat boende (socialpsykiatri)	70	70	68	71	74	76

Volymuppräkningsarna baseras på Norrtälje kommuns befolkningsprognos.

Tabell 3.4 B

Kommunalförbundets nettokostnader för särskilda boendeformer i miljoner kronor – utfall 2021, budget och prognos 2022 samt plan för 2023-2025.

Nettokostnad, särskilda boendeformer (mnkr)	Utfall 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Särskilt boende för äldre	479,2	504,1	516,1	567,5	614,0	644,6
Boende LSS, vuxna	154,5	165,0	164,1	166,7	169,9	173,1
Boende socialpsykiatri	62,3	64,1	57,8	65,2	67,8	70,5
Boende LSS, barn & unga	19,6	19,7	17,8	19,7	21,3	22,8
Övrigt	40,2	37,8	34,9	36,9	38,2	39,6
Summa	755,7	790,7	790,7	856,0	911,2	950,7

Antalet årsplatser i särskilda boenden för äldre väntas öka med 105 platser 2023, jämfört med budget 2022. Denna stora ökning beror på att det under pandemin var många som valde att inte flytta in på särskilda boenden trots stora behov. Inga uppräknings av ersättningar har budgeterats, förutom för direktupphandlade boendeplatser och något enstaka avtal som följer omsorgsprisindex (OPI).

Behoven av boende för vuxna inom LSS väntas öka. Dessa platser kommer att behöva direktupphandlas i de fall boenden i egen regi inte kan utökas genom Norrtälje kommuns försorg (se vidare avsnitt 3.7).

Behoven av antalet LSS-boenden för barn, för personer med psykisk funktionsnedsättning (socialpsykiatri) och personer i behov av hem för vård och boende (HVB) väntas inte öka. Däremot antas dygnspriserna stiga.

Under övrigt ingår verksamheterna korttidsvistelse LSS, korttidsvistelse äldre, hälso- och sjukvård LSS samt transport av avlidna.

3.5 Kommunalförbundets förvaltning

Kommunalförbundets förvaltning består dels av bistånds- och avtalshandläggare som arbetar direkt med respektive verksamhetsområde ovan, dels av gemensamma verksamheter som direktion, revision, ledning och administration. Tillsammans utgör dessa kostnader omkring 2,8 procent av kommunalförbundets nettokostnader.

Tabell 3.5

Kommunalförbundets nettokostnader för förvaltningen i miljoner kronor, utfall 2021, budget och prognos 2022 samt plan 2023-2025.

Nettokostnader KSON:s förvaltning (mnkr)	Utfall 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kommunal förvaltning	35,3	43,2	43,2	45,7	46,9	48,0
Övrig förvaltning & politik	34,6	34,5	35,8	46,0	47,1	48,3
Summa	69,9	77,7	79,0	91,7	94,0	96,3

Den kommunala delen omfattar personal som arbetar med myndighetsutövning, dels till äldre personer dels till personer med funktionsnedsättning, genom att ta emot anmälan, ansökan, utreda, fatta beslut om insatser, beställa och följa upp beslut. Beslut fattas enligt gällande delegationsordning. Bemanningen på avdelningarna utgör 75 procent av förvaltningens totala bemanning.

Beställarfunktionen svarar för förbundets utbud av vård och omsorg, genom upphandlade avtal. I övrigt består förvaltningen bland annat av funktioner för ledning och administration samt utveckling, utredning, ägarstyrning liksom medicinskt ansvarig sjuksköterska och dito för rehabilitering.

Antalet årsarbetare vid förvaltningen beräknas till totalt 95 under 2023, vilket ger en kostnad för löner och sociala avgifter om 69,8 mnkr. Därtill kommer ökade kostnader med anledning av det nya pensionsavtalet (AKAP-KR) som beräknas till 6,0 mnkr under 2023, vilket medför ökning med 5,3 mnkr jämfört med budget 2022.

Övriga kostnader inom förvaltningen avser bland annat direktions och övrig politisk verksamhet, revision, administrativt stöd från kommunen samt övriga administrativa kostnader. Av dessa fakturerar Norrtälje kommun 6,0 mnkr avseende kostnader för administrativt stöd, datorer, telefoner, bilar, post med mera, vilket motsvarar 6,6 procent av förvaltningens totala kostnader. Dessa kostnader justeras årligen utifrån kommunens prislista. Till detta kommer hyra för förvaltningens lokaler om 3,7 mnkr.

Kommunalförbundets administration förutsätter som sagt stöd från medlemmarna, främst från Norrtälje kommun, enligt överenskommelsen avseende stärkt styrning och ekonomiska förutsättningar. Förvaltningen är fortsatt i behov av att avropa bland annat systemstöd från Region Stockholm, för att säkra och fullfölja sin beställarfunktion. I dag saknas dock formella åtaganden, vilket innebär oklarheter om vilka resurser och omfattningen av dessa som ska tillhandahållas samt eventuella ekonomiska ersättningar. I det fall Norrtälje kommun anser att kommunalförbundet ska ersätta kommunen för de resurser de tillhandahåller fullt ut, behöver också kommunalförbundets medlemsbidrag öka för att finansiera detta.

Kommunalförbundet har för 2022 fått 1,0 mnkr från Norrtälje kommun för att förstärka anhörigstödet. För att uppnå kontinuitet och fortsatt satsning på anhörigstöd bör medlen tillföras och vara del i medlemsbidraget från Norrtälje kommun från och med 2023.

3.6 Tiohundra AB

Kommunalförbundet äger samtliga aktier i Tiohundra AB och svarar för att ägarstyrning sker, utifrån de begränsningar som förbundsordningen föreskriver. Bolagets uppdrag avgränsas av bolagsordning och ägardirektiv. Utöver ägarstyrningen regleras bolagets verksamhet och finansiering i uppdragsavtal, så kallad beställarstyrning, där bolaget utför drygt hälften av värdet av kommunalförbundets samlade beställningar.

Då Tiohundra AB inte ingår i någon bolagskoncern ställs krav på ett starkt eget kapital, bland annat för att säkerställa bolagets pensionsåtaganden. Enligt beräkningar av Region Stockholm krävs en soliditet på cirka 23 procent. I bokslut 2021 redovisade bolaget en soliditet om drygt 10 procent. Medlemmarnas finansiering av den nyemission som överenskommit och som krävs för att stärka upp bolagets egna kapital förutsätts ske, men har ännu inte effektuerats.

För att bland annat hantera bolagets pensionsåtaganden har bolaget tills nu tillförts villkorade aktieägartillskott, som under åren 2016-2021 summerar till 323,6 mnkr. Återbetalning av dessa ska ske med beskattade vinstmedel, vilket innebär ett framtida vinstkrav om ytterligare 84,0 mnkr (bolagsskatt 20,6 procent). Skatteverket har dessutom gett uttryck för att erhållna aktieägartillskott bör betraktas som skattepliktiga driftsbidrag. Med detta som utgångspunkt vore en permanent höjning av medlemsbidragen att föredra, för att säkerställa att ersättningar i vård- och omsorgsavtal är rimliga, framför att medlemmarna ger extra bidrag till kommunalförbundet för att möjliggöra aktieägartillskott.

Ett nytt pensionsavtal träder i kraft 2023, vilket innebär ökade kostnader. Enligt Region Stockholms budgetförslag för 2023 kommer kommunalförbundet att kompenseras för detta, vad gäller de ansvarsområden regionen överlämnat till förbundet. Kommunalförbundet utgår från att Norrtälje kommun hanterar kommunalförbundets ökade kostnader inom omsorgen på motsvarande sätt.

Tabell 3.6

Tiohundra AB:s resultaträkning i miljoner kronor, utfall 2021, budget och prognos 2022 samt plan 2023-2024.

Resultaträkning (mnkr)	Utfall 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Plan 2023	Plan 2024
Intäkter	1 809	1 780	1 807	1 806	1 832
Kostnader	1 849	1 780	1 864	1 806	1 832
Resultat	-40	0	-57	0	0

I likhet med kommunalförbundets övriga vård- och omsorgsgivare drabbas även Tiohundra AB av stigande priser och löner vilket det finns små möjligheter att kompensera för inom kommunalförbundets nuvarande finansiering.

3.7 Investeringsbehov

Kommunalförbundets omsluter över tre miljarder kronor årligen. För att långsiktigt driva verksamheten finns behov av investeringar och finansiering av ökade kapitaltjänstkostnader. Framför allt krävs modernisering av Norrtälje sjukhus, ytterligare omsorgsboenden och investering i välfärdsteknik för att möta invånarnas framtida behov och verksamhetens krav på förändrade arbetssätt. Utifrån medlemmarnas nuvarande bidrag finns inget större utrymme för detta. En plan behöver därför utarbetas tillsammans med medlemmarna där de ekonomiska effekterna beaktas och hanteras utöver nuvarande finansiering.

Investeringen i digital låshantering inom kundvalet och dess nattorganisation har emellertid finansierats av kommunalförbundet och en effektivisering av IT-systemen inom omsorgen har påbörjats. För att åstadkomma sammanhållen vård och omsorg för framtida behov krävs dock ytterligare innovativa satsningar i integrerade IT-system och välfärdstekniker, där medlemmarna behöver ge stöd med kompetens och finansiering.

Få investeringar har gjorts i Norrtälje sjukhus de senaste 25 åren. Vård- och behandlingsbyggnader har inte moderniserats i någon större omfattning, vilket innebär begränsade möjligheter till att effektivisera arbetssätt och metoder, liksom risker i patientsäkerheten och

arbetsmiljöproblem. Tillsammans med Locum AB arbetar kommunalförbundet och Tiohundra AB med förslag till utvecklings- och investeringsplan för Norrtälje sjukhus. I regionens budgetförslag för 2023 finns detta inarbetat. Det är dock inte troligt att hyreskostnaderna för en sådan upprustning kan finansieras inom ramen för regionens nuvarande medlemsbidrag.

Förutom för Norrtälje sjukhus ansvarar Norrtälje kommun för kommunalförbundets bostads- och lokalförsörjning. Kommunens nuvarande bestånd täcker inte nuvarande behov, vilket gör att boendeplatser måste köpas externt. Tillsammans med kommunen behöver en plan för anpassade boenden och lokaler utarbetas och finansieras. En dialog mellan Norrtälje kommun, kommunalförbundet och Tiohundra AB pågår om långsiktigt underhåll av fastigheter inom omsorgen.

3.8 Förslag på möjliga effektiviseringar

Nuvarande förslag till medlemsfinansiering innebär ett effektiviseringskrav på 73,7 mnkr 2023 för kommunalförbundet, varav 47,6 mnkr avser omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättningar och 26,1 mnkr avser hälso- och sjukvård. För att nå en budget i balans har förvaltningen gjort en grov genomlysning och bedömning av möjliga effektiviseringar. Vissa effektiviseringar kräver en mer omfattande bedömning av besparingspotential och har därför inte kunnat beräknats. Förslagen som påverkar Tiohundra AB:s verksamhet medför kostnadseffekter och därmed effektiviseringskrav för Tiohundra AB.

Möjliga effektiviseringar inom omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättningar (mnkr)	2023	2024	2025
Avveckling av Rosenlunds- och Blidösundsgården, då överkapacitet av äldreboendeplatser finns.	4,8	14,4	14,4
Avveckling av öppen förskola	0,7	2,0	2,0
Avveckling av ideell verksamhet (träffpunkter & seniorkollo)	0,3	0,9	0,9
Ändring av avtalsvillkor för Tiohundra AB avseende särskilt boende för äldre, från datum för verkställande till inflyttning.	0,5	0,5	0,5
Ändring av avtalsvillkor för Tiohundra AB avseende dagverksamhet för äldre, från uppdragsersättning till ersättning för faktiskt deltagare.	1,4	1,4	1,4
Uppsägning av lokaler avseende dagverksamhet	0,0	2,0	2,0
Skärpa kraven på Tiohundra AB för att minska direktupphandlade välfärdstjänster.			
Tillskapa tillräckligt med platser för biståndsbedömt trygghetsboende. Uppskattningsvis 10-15 % av de som får beslut om SÄBO skulle kunna få behoven tillgodosedda genom biståndsbedömt trygghetsboende så mellan 90-135 platser skulle behövas.			
Se över, och sänk nivån för skälig levnadsnivå, enligt vägledningsdokumentet, bilaga 1.			

Möjliga effektiviseringar inom omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättningar (mnkr)	2023	2024	2025
Striktare uppföljning av kundvalsavtalet så att KSON inte betalar för mer än vad avtalet nu stipulerar. Exempelvis delegerade HSL-insatser.			
Kravställa Tiohundra AB att uppfylla samtliga delar i avtalet eller i annat fall ta bort uppdrag och ersättning i avtalet. Exempelvis uppdraget om Hudmottagning och Kognitiva mottagningen.			
Se över gränsen för när KSON ska "tinga in" brukare på SÄBO. Idag går gränsen vid 150 h hemtjänst i månaden. Förslag att sänka gränsen.			
Tomdygnsersättning socialpsykiatri 3:e scenario, där utföraren inte kan erhålla tomdygnsersättning vid försumlighet eller icke beaktande av onormal förslitning	0,7	0,7	0,7
Reducering av uppdragsersättning för Åran, biståndsbedömd verksamhet	0,5	0,5	0,5
Möjlighet att avgiftsbelägga vissa insatser som idag är avgiftsfria, såsom avlösning och ledsagning.			
Möjlighet att avgiftsbelägga turbundna resor.			

Möjliga effektiviseringar inom hälso- och sjukvård (mnr)	2023	2024	2025
Region Stockholm återtar ansvaret för läkemedelsförmånen utifrån andelen av KSON:s medlemsbidrag 2016.	25,0	25,0	25,0
Inte höja CNI och ACG från årsskiftet	4,5		
Sänka ersättningen generellt inom vårdvalet, med vald procentsats. Tre procents sänkning till exempel skulle motsvara ersättningsnivån inom regionens vårdval 2022.	2,2		
Förenkling av Region Stockholms vidarefakturering av ersättningar till egna sjukhus och vårdval som avser norrtäljebor, exempelvis till fast pris			
Hysesavtal för Bergshamra vårdcentral avseende merkostnader för om- och tillbyggnad 2005.			0,4
En eventuell uppsägning av Bergshamra vårdcentral. Viss andel av patienterna (15 procent) listar om sig på vårdcentral i Österåkers kommun. Minskad kostnad för uppdragsersättning (totalt 3800 patienter idag på VC)		1,2	1,2
BMM, sänka ersättningen generellt inom vårdvalet utifrån nuvarande ersättningsmodell, genom revidering av förfrågningsunderlag. Antagande minskning kostnader 5 procent, samt ikraftträdande av nytt ffu 230601	0,2		
BMM, avvakta revidering och följsamhet till HSF i kostnadsbesparande syfte då trolig höjning av ersättningsnivåer inom regionens avtal. Uppskattningsvis 6 procents ökning av kostnaderna	0,3		
BVC, inte höja CNI från årsskiftet 2022/2023. En höjning av ersättningsbeloppet med förslagsvis 5 procent (från 137 kr till 145 kr)	0,02		
BVC, genom revidering av förfrågningsunderlag sänka ersättningen generellt inom vårdvalet, med vald procentsats. Antagande minskning kostnader 5 procent, samt ikraftträdande av nytt ffu 230901.	0,02		
Logopedi, inte revidera vårdval logopedi Norrtälje enligt den förändring regionen gjort sedan 2022 där man höjt ersättningstaket per logoped från 0,9 mnr till 1,1 mnr	0,7		
Logopedi, genom revidering av förfrågningsunderlaget sänka ersättningen inom vårdvalet med vald procentsats, ex fem procent	0,06		

Ovanstående förteckning över möjliga effektiviseringar kan enligt förvaltningens bedömning komma att medföra konsekvenser för vården och omsorgens kvalitet och påverka andra verksamheter och ytterst invånarna, som motiverar att dessa utreds inför att eventuella beslut fattas.

4. Mål och indikatorer

Kommunalförbundets verksamhet bygger på medlemmarnas övergripande vision och målbild som den beskrivs i förbundsordningen. I förbundsordningen återfinns följande fyra mål:

- God kvalitet i den sammanhållna vården och omsorgen,
- Tillgänglighet för individen,
- Hälsöfrämjande och förebyggande insatser samt
- Innovativa samarbeten som ger samordnings- och effektivitetsvinster.

Mål, verksamhets-områden och indikatorer	Primärvård	Specialiserad vård	Ordinärt boende	Särskilda boendeformer
God kvalitet i sammanhållen vård och omsorg	Antal patienter med samordnad individuell plan	Oplanerad återinskrivning inom 7 dagar	Andel personer med aktuell genomförandeplan	
Tillgänglighet för individen	Nationell vårdgaranti		Andel beslut inom 1 månad från påbörjad utredning	Andel verkställda beslut inom 3 månader
Hälsofrämjande och förebyggande insatser	Antal samtal om levnadsvanor	Vårdtillfällen per 100 000 invånare	Fallskador per 100 000 invånare 65 år och äldre	
Innovativa samarbeten som ger samordnings- och effektiviserings-effekter	Andel av medianen för riket för vissa mått i Öppna jämförelser			

Till de ovanstående målen kommer kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning.

4.1 God kvalitet i sammanhållen vård och omsorg

Måluppfyllelsen för god kvalitet i sammanhållen vård och omsorg mäts i antal patienter med samordnad individuell plan (SIP) upprättad av förbundets husläkarmottagningar, andel oplanerad återinläggning inom 7 dagar vid Norrtälje sjukhus av patienter 80 år och äldre samt andel personer i omsorgen med aktuell genomförandeplan.

Tabell 4.1

Indikatorer för god kvalitet i sammanhållen vård och omsorg.

Indikatorer kvalitet	Utfall 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Antal patienter med samordnad individuell plan (SIP)	6	10	10	15	20	25
Andel oplanerad återinläggning inom 7 dagar vid Norrtälje sjukhus av patienter 80 år och äldre	8 %	-	7 %	Minska	Minska	Minska
Andel personer med aktuell genomförandeplan	84 %	90 %	90 %	95 %	95 %	95 %

4.2 Tillgänglighet för individen

Tillgänglighet för individen mäts inom omsorgen i andelen biståndsbeslut om boendestöd som fattats inom en månad från det att utredning påbörjats, i andel beslut i särskilda boendeformer som verkställts inom tre månader och i andel utförd av beslutad tid inom hemtjänsten. Inom hälso- och sjukvården redovisas indikatorerna för den nationella vårdgarantin (SFS 2017:80, 6 kap, 1 §), vad gäller bedömningsgaranti vid förbundets husläkarmottagningar och behandlingsgarantin vid Norrtälje sjukhus och förbundets psykiatri i egen regi.

Tabell 4.2*Indikatorer avseende tillgänglighet för individen.*

Indikatorer för tillgänglighet	Utfall 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Andel biståndsbeslut gällande boendestöd fattade inom 1 månad från det att utredning påbörjats	75 %	77 %	-	79 %	81 %	83 %
Andel verkställda beslut i särskilda boendeformer inom 3 månader	94 %	93 %	93 %	94 %	94 %	94 %
Andel utförd av beslutad tid inom hemtjänsten	67 %	86 %	70 %	86 %	88 %	90%
Andel som fått en medicinsk bedömning inom 3 dagar	85 %	95 %	95 %	94 %	94 %	94 %
Andel som påbörjas somatisk behandling inom 90 dagar efter beslutet om behandling.	72 %	77 %	-	77 %	77 %	77 %
Andel som påbörjas psykiatrisk behandling inom 90 dagar efter beslutet om behandling.	87%	93%	-	95%	96%	97%

4.3 Hälsöfrämjande och förebyggande insatser

Hälsöfrämjande och förebyggande insatser mäts i antal samtal om levnadsvanor vid kommunalförbundets husläkarmottagningar, antal vårdtillfällen i länet för Norrtäljebor per 100 000 invånare och antalet fallskador per 100 000 invånare 65 år och äldre.

Tabell 4.3*Indikatorer för hälsöfrämjande och förebyggande insatser.*

Indikatorer för hälsöfrämjande och förebyggande	Utfall 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Antal samtal om levnadsvanor i primärvården	8 885	9 000	9 000	9 100	9 150	9 200
Vårdtillfällen per 100 000 invånare	15 285	-	-	15 763	15 805	15 962

Fallskador per 100 000 invånare 65 år och äldre	3 798	Minska	-	Minska	Minska	Minska
--	-------	--------	---	--------	--------	--------

4.4 Innovativa samarbeten som ger samordnings- och effektivitetsvinster

Kommunalförbundet i sig är ett innovativt samarbete mellan Region Stockholm och Norrtälje kommun, som dels inneburit samordning av vissa verksamheter dels lett till vissa effektivitetsvinster. Vad gäller samordnad verksamhet, eller sammanhållen hälso-, sjukvård och omsorg till invånarna i Norrtälje kommun, har direktionen infört följande:

- Kundval - där hemtjänst, basal hemsjukvård och hemrehabilitering samlats i ett uppdrag. Nattetid svarar nattpatruller för hemtjänst och basal hemsjukvård.
- Hälso- och sjukvårdsinsatser för personer inom särskilda boendeformer.
- Boende för personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, där bland annat psykiatri och habilitering samverkar.
- Sjukhusanslutet mobilt sjukvårdsteam (SAMS) för personer med komplicerad sjukdomsbild och frekventa vårdtillfällen på Norrtälje sjukhus, i samverkan med bland annat kundval och avancerad sjukvård i hemmet.
- Digital låshantering gemensamt för hemtjänst, basal hemsjukvård och hemrehabilitering.
- Samverkan mellan förvaltningen och Norrtälje sjukhus för att optimera processen kring utskrivningsklara från slutenvården.
- Samarbete mellan förvaltningen och husläkarmottagningarna för att stärka det uppsökande arbetet.
- Utökat samarbete mellan kommunalförbundet och föreningslivet för att kunna erbjuda aktiviteter och verksamhet som motverkar ensamhet och främjar psykisk och fysisk hälsa.

Digitalisering är ett viktigt område för förbundets innovativa samarbeten, för att åstadkomma samordnings- och effektivitetsvinster (se vidare avsnitt 5.5).

Tabell 4.4

Indikatorer för effektivitet utifrån Socialstyrelsen, *Öppna jämförelser 2021 - Vård och omsorg för äldre*

KSON:s andel i procent av medianen för riket	Utfall 2020	Utfall 2021*	Utfall 2022*	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Hemtjänst i sin helhet (mycket nöjda eller ganska nöjda)	99 %	-	-	Bibehåll	Bibehåll	Bibehåll
Kostnad per hemtjänsttagare	54 %	-	-	Bibehåll	Bibehåll	Bibehåll
Särskilt boende i sin helhet (mycket nöjda eller ganska nöjda)	86 %	-	-	Bibehåll	Bibehåll	Bibehåll
Kostnad per brukare, särskilt boende	76 %	-	-	Bibehåll	Bibehåll	Bibehåll

* Publiceras 2023 respektive 2024.

4.5 God ekonomisk hushållning

Mål om god ekonomisk hushållning gäller långsiktigt och innebär för KSON-koncernen en ekonomi i balans över en treårsperiod, samtidigt som invånarna i Norrtälje kommun erhåller sammanhållna hälso- och sjukvård och omsorg, inklusive hälsofrämjande och förebyggande insatser. Följande principer gäller:

- KSON-koncernen ska ha en ekonomi i balans enligt de krav som uttrycks i kommunallagen.
- I kommunalförbundets budget och verksamhetsplan ska anges verksamhetsmål och finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Kommunalförbundets finansiella mål av betydelse för god ekonomisk hushållning är dels resultatmarginal, att det årliga ekonomiska resultatet för koncernen inte avviker mer än $\pm 1,0$ procent av den samlade omsättningen, dels soliditet, det vill säga att det egna kapitalet för koncernen vidmakthålls över planeringsperioden.

Tabell 4.5

Kommunalförbundets finansiella indikatorer.

Finansiella mål	Utfall 2021	Budget 2022	Prognos 2022**	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Resultatmarginal	0,2 %	$\pm 1,0\%$	-4,3%	$\pm 1,0\%$	$\pm 1,0\%$	$\pm 1,0\%$
Soliditet	0,5 %	i.u. *	-9,4%	Öka	Öka	Öka

* Angivet målvärde för 2022 avser endast kommunalförbundet, inte KSON-koncernen.

** Prognos 2022 utifrån delårsrapport 2 2022

Värdering av om god ekonomisk hushållning uppfyllts görs i en samlad bedömning av måluppfyllelsen utifrån förbundets indikatorer och andra viktiga händelser under året.

5. Utvecklingsområden

För att stärka måluppfyllelsen fokuserar kommunalförbundet ett antal utvecklingsområden. Nedan redovisas de viktigaste av dessa under planeringsperioden:

5.1 Samverkan med medlemmarna

En avgörande framgångsfaktor för förbundet är samarbetet med och mellan medlemmarna, både politiskt och mellan tjänstepersoner. Gemensamma strukturer och processer mellan kommunalförbundet och medlemmarna behöver fortsätta vidareutvecklas i samverkan. Vid utgången av 2020 fördes dialoger mellan Region Stockholm, Norrtälje kommun och kommunalförbundet i syfte att stärka förutsättningarna för en effektiv styrning så att verksamheten kan bedrivas med de fördelar som Norrtäljemodellen innebär och så att den utvecklas med en ekonomi i balans. Samtalen utmynnade i en gemensam överenskommelse som direktionen beslutade godkänna, 2021-02-10, § 3. Överenskommelsen gäller för perioden 2021 – 2023.

Kommunalförbundets förvaltning har sedan 2019 en överenskommelse om ömsesidigt betalningsansvar med Region Stockholms hälso- och sjukvårdsförvaltning (HSF), inkluderande en årlig ersättningsbilaga för specialiserad vård. Parterna är överens om att överenskommelsen på ett rimligt sätt tydliggör ansvarsfördelningen, medan ersättningsbilagan visat sig allt för komplicerad, tidskrävande och svår att tillämpa. Det är därför angeläget att arbeta fram en enklare och mer rättvis modell för ersättning av specialiserad vård mellan parterna.

Behovet av samverkan även vid samhällsstörningar behöver förbättras, särskilt med Region Stockholm, vilket också direktionen påpekat i sitt yttrande över Region Stockholms plan för krisberedskap 2022-02-09, § 11.

5.2 Stärkt styrning

Direktionen fortsätter arbetet för stärkt styrning och uppföljning av verksamheten. Under 2021 fastställdes bland annat ett reglemente för internkontroll 2021-02-10, §5, en policy för god ekonomisk hushållning 2021-09-15, §108, en policy för direktupphandling av välfärdstjänster 2021-09-15, §107 och en genomgripande revidering av delegationsordningen 2021-09-15, §104. Under 2022 har en omfattande omarbetning av vägledning av handläggning inom myndighetsutövning genomförts 2022-11-09, § 108, riktlinjer för kommunal hälso- och sjukvård uppdaterats 2022-03-23, § 32 och en krisorganisation för förbundet har fastställts 2022-03-23, § 27. Ett individutskott har också inrättats 2021-06-09, § 80. Direktionens ägardialog med Tiohundra AB har dessutom utökats till att omfatta direktionens presidium.

5.3 Sammanhållen vård och omsorg

Förbundets huvuduppgift är att tillhandahålla sammanhållen vård och omsorg till invånarna i Norrtälje kommun. Under avsnitt 4.4 framgår nuvarande utbud av sammanhållen vård och omsorg. Under planeringsperioden behöver ytterligare ansträngningar göras för än mer sammanhållen vård och omsorg, inte minst vad gäller äldreomsorg för målgrupperna LSS och personer med psykisk funktionsnedsättning (socialpsykiatri), inklusive hälso- och sjukvård. Förvaltningen har också direktionens uppdrag att utreda möjligheterna till mer sammanhållna arbetssätt inom vård och omsorg i form av mellanvårdsboende för personer med psykiska besvär 2021-09-15, § 113. Specialistpsykiatrisk hemsjukvård, för att möta behov av insatser för invånare som idag finns inom slutenvården, kommer att föreslås (se vidare avsnitt 3.2).

Genom införandet av Region Stockholms nya IT-system för samverkan kring utskrivning från slutenvården (Lifecare Samordnad Planering) väntas nya möjligheter uppstå, bland annat i hanteringen av samordnad individuell planering (SIP). Nya arbetssätt inom Norrtäljemodellen bör innebära bättre följsamhet till Lagen om samverkan vid utskrivning (LUS).

De möjligheter som lagen om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation (SFS 2022:913) kan innebära i form av informationsöverföring mellan förbundets vård- och omsorgsgivare behöver tas tillvara.

Inom ramen för nära vård, som för kommunalförbundet även innefattar omsorg, ingår bland annat implementering av fast patientkontakt. Samarbete mellan förvaltningens biståndsbedömning, Norrtälje sjukhus och husläkarmottagningar kommer att vidareutvecklas ytterligare under planeringsperioden. I arbetet ingår också bland annat att se över ersättningsmodeller och -nivåer, så att dessa stödjer genomförandet av omställningen till nära vård och omsorg hos kommunalförbundets vård- och omsorgsgivare.

Det tidigare projektet Norrtäljemodellen 2punkt0, med ett Hallstavikteam för operativ samverkan mellan vård- och omsorgsaktörer förväntas under planeringsperioden fortsätta att vidareutvecklas.

Det systematiska patientsäkerhetsarbetet kommer att stärkas under planeringsperioden. Ett lokalt arbete kommer att bedrivas tillsammans med vård- och omsorgsgivare. Utgångspunkt är den nationella handlingsplanen för ökad patientsäkerhet som ska bidra till att förebygga vårdskador.

5.4 Strategiska planer

Arbetet med den förvaltningsgemensamma handlingsplanen för psykisk hälsa 2021-02-10, §6 fortgår till och med 2023. Staten och Sveriges kommuner och regioner (SKR) väntas förlänga överenskommelsen om insatser inom området psykisk hälsa och suicidprevention 2021-2022, vilket anger riktning för det lokala utvecklingsarbetet i Norrtälje kommun och ska stödja långsiktighet inom följande områden:

- Stöd till fortsatt utvecklingsarbete utifrån lokala och regionala handlingsplaner
- bidra till bättre förutsättningar för regioner och kommuner att arbeta utifrån bästa tillgängliga kunskap
- initiera eller utveckla särskilda vårdformer och effektiva målgruppsanpassade insatser som förebygger psykisk ohälsa och ökar tillgänglighet och kvalitet i vården för dem som redan drabbats.

Ytterligare samarbeten med bäring på psykisk hälsa förutsätts inledas under planeringsperioden. Utöver arbetet med psykisk hälsa fortgår även genomförandet av direktionens andra beslutade strategiska planer, nämligen:

- strategisk plan för utveckling av stöd för personer med funktionsnedsättning - framtidens LSS 2025, 2018-10-15, § 83
- lokal kvalitetsplan för vård och omsorg om äldre personer i Norrtälje kommun 2019-2034, 2018-12-14, § 132
- handlingsplan för krishantering, 2018-06-15, § 4.

Härutöver har direktionen beslutat om ett större utredningsuppdrag för utveckling av vård och omsorg för personer med psykisk funktionsnedsättning, "socialpsykiatri" 2021-09-15, § 113.

5.5 Digitaliseringsdriven utveckling

Användning av välfärdsteknik i ordinärt boende fortsätter att utvecklas som effektiviserar tillsyn och resulterar i trygghet för invånarna. Införandet av digital låshantering öppnar för ytterligare effektiviseringsmöjligheter som exempelvis lås till medicinskåp och narkotikaklassad medicin. Systemet öppnar också möjligheter för Norrtälje vatten och avfall AB, Norrtälje kommuns räddningstjänst, Region Stockholms ambulanssjukvård med flera.

Utvecklingen av digitalt stöd för utredning och beslut för individer fortsätter genom moderniseringen av förvaltningens omsorgssystem, med e-tjänster och moduler som stödjer och utvecklar handlägningsprocessen. En digital kommunikationskanal med invånare kan underlätta kontakt och effektivisera arbetet, bland annat genom att minska pappershanteringen. Flera digitaliseringsaktiviteter kommer att genomföras under planeringsperioden för att effektivisera övergripande styr- och stödprocesser. Förvaltningen inför exempelvis ett nytt ärendehanteringssystem, Platina, som stöd för att effektivisera fler arbetsprocesser än bara diarieföring. Individärenden handläggs fortsatt i separata system (Procapita/Lifecare).

Kommunalförbundets roll som beställare stärks under planeringsperioden genom att i avtalen öka styrningen av vård- och omsorgsgivarnas digitaliseringsdrivna utveckling. Ambitionen är att samverkan ska ske mellan vård- och omsorgsgivarna för att inspirera till digitalisering och omställning av nya arbetssätt.

5.6 Hälsöfrämjande och förebyggande arbete

Bröstcancer är den vanligaste cancerformen bland kvinnor, där screening med mammografi sänker dödligheten med upp till 25 procent. Deltagandet från kvinnor i Norrtälje kommun är dock oroväckande lågt. Screeningen genomförs vid Karolinska universitetssjukhuset i Solna och en trolig orsak till Norrtäljebornas låga deltagande är att resan dit är besvärlig och tidskrävande. Dessutom kan besöket innebära inkomstbortfall.

Förvaltningen utreder möjligheterna till mobil mammografiverksamhet i Norrtälje kommun 2020-11-12, § 125. En sådan verksamhet skulle dessutom kunna kompletteras med hälsofrämjande och förebyggande insatser, såsom att erbjuda balanstester, mätning av blodtryck med mera, och därigenom inleda samtal om levnadsvanor och eventuell ohälsa att hanteras vidare av husläkarmottagningarna.

Biståndsbedömt trygghetsboende väntas vara hälsofrämjande och förebyggande för dem som behöver stöd och hjälp i boendet och som därutöver har behov av att bryta oönskad isolering. Ett projekt med Tiohundra AB förbereds för att etablera ett sådant boende med åtta lägenheter på det särskilda boendet Bergshyddan i Rimbo. Utredning pågår även om att utöka denna verksamhet.

Förvaltningens samarbete och utbyte med föreningsliv och idéburen sektor förutses vara fortsatt viktigt och vidareutvecklas under planeringsperioden. Särskilt med ideella verksamheter som ordnar rörelseaktiviteter för seniorer och meningsfull verksamhet för att motverka ensamhet bland äldre.

5.7 Kompetensförsörjning

Bland annat mot bakgrund av "Vilja välja vård och omsorg – En hållbar kompetensförsörjning inom vård och omsorg om äldre" (SOU 2021:52) konstateras att konkurrens att rekrytera, behålla och utveckla personal inom vård och omsorg är stor och kommer att öka. Införande av välfärdsteknik och att allt fler komplexa insatser sker hemma hos patienter och brukare ställer högre krav på medarbetarnas kompetens. Även den medicinska utvecklingen medför ändrade arbetssätt, med krav på nya kompetenser. Samtidigt råder redan brist inom vissa yrkesområden. Under planeringsperioden behöver förvaltningen anpassa kommunal-förbundets avtalsvillkor för att möta dessa utmaningar. Förvaltningens egen kompetensförsörjning behöver samtidigt också säkerställas.